

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки та безпеки підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилук С. В.

С. В. Гаврилук
липень 2015 р.

Економіка підприємств реального інвестування

Програма

вибіркової навчальної дисципліни
підготовки магістра
спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства»
(за видами економічної діяльності)

Луцьк – 2015

~~Робоча~~ програма навчальної дисципліни «Економіка промислового підприємства (за видами діяльності)» для студентів напрямів підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит». – “31” серпня 2015 р. – 30 с.

Розробник: Полінкевич О. М., к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки і безпеки підприємства

Рецензент: Ліпич Л. Г., д.е.н., професор, декан інституту економіки та менеджменту

~~Робоча~~ програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки та безпеки підприємства

протокол № 2 від 02.09.2015 р.

Завідувач кафедри: (Полінкевич О. М.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 07.10. 2015 р.

Голова науково-методичної комісії інституту (Бегун С. І.)

~~Робоча~~ програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 21.10. 2015 р.

© Полінкевич О. М., 2015 р.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Економка підприємств реального інвестування» складена відповідно до освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» та навчального плану підготовки магістра спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відносини та зв'язки елементів господарських рішень, що виникають у процесі виготовлення та реалізації продукції на підприємстві, наукові концепції, відповідні підходи та інструментарій з реального інвестування.

Міждисциплінарні зв'язки: економіка підприємства, маркетинг, менеджмент, планування діяльності підприємства, стратегія підприємства, макроекономіка, політична економія, вища математика, теорія статистики, теорія ймовірностей і математична статистика, математичне програмування, логіка, інформатика і комп'ютерна техніка, економетрія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи реального інвестування.

Змістовий модуль 2. Методичні підходи оцінювання ефективності реального інвестування.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економка підприємств реального інвестування» є ознайомити слухачів з основами реального інвестування, визначення методологічних підходів до оцінювання ефективності використання реальних інвестицій у діяльності підприємства та на основі набутої систематизованої інформації сформулювати комплексну систему знань і практичних навичок щодо економки підприємств реального інвестування.

Завданнями даної дисципліни є:

– усвідомити, що економічні процеси зазнають впливу некерованих чинників та відбуваються в умовах невизначеності, конфліктності, принципової

неможливості здійснення точних економічних прогнозів, необхідних для прийняття економічних рішень;

- засвоїти основні принципи реального інвестування;
- набуття практичних навичок визначення ефективності використання основного та оборотного капіталу;
- формування нового економіко-математичного мислення, спрямованого на підготовку фахівців-економістів нової формації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- основні поняття й категорії економіки підприємств реального інвестування;
- сучасні методи й моделі оцінювання ефективності реального інвестування підприємств;
- основні принципи й підходи до реального інвестування підприємств;
- методичні основи кількісного та якісного аналізу ефективності реального інвестування.

вміти:

- визначати оптимальні форми подання та реалізації господарських рішень;
- розробляти й обґрунтовувати господарські рішення на основі комплексу методів і моделей, системи показників щодо доцільності реального інвестування;
- обґрунтовувати вибір оптимального напрямку реального інвестування на підприємстві;
- аналізувати ефективність реального інвестування;
- здійснювати ідентифікацію, аналіз та оцінювання ефективності вкладення коштів в основні та оборотні кошти;
- визначати напрями та методи управління об'єктами реального інвестування підприємств.

2. Інформаційний обсяг дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи реального інвестування

Тема 1. Реальні інвестиції в економічній діяльності підприємств

Поняття реальних інвестицій. Валові та чисті реальні інвестиції. Нетто-інвестиції та брутто-інвестиції, реінвестиції. Інвестиції у зовнішні умови та у власну діяльність. Капітальні інвестиції. Класифікація реальних інвестицій. Об'єкти сукупних реальних інвестицій. Кругообіг реальних інвестицій.

Тема 2. Ефективність використання основних засобів

Суть основних фондів, їхня класифікація згідно П(С)БО. Оцінювання забезпечення підприємства основними засобами. Показники стану основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів.

Тема 3. Ефективність використання оборотних коштів

Суть оборотних коштів на підприємстві. Класифікація оборотних засобів згідно П(С)БО. Характеристика окремих статей оборотних активів. Загальна норма оборотних коштів. Середня тривалість обороту. Коефіцієнт обертання. Розмір умовної економії за рахунок вивільнення коштів. Абсолютне та відносне вивільнення оборотних коштів.

Тема 4. Стандарти оцінювання вартості об'єктів реальних інвестицій

Загальні основи оцінювання майна і майнових прав за національними стандартами. Основи оцінювання майна і майнових прав за міжнародними стандартами. Етапи оцінювання майна і майнових прав. Принципи оцінювання майна і майнових прав.

Тема 5. Оцінювання нерухомого майна

Основні поняття та терміни. Оцінка земельних ділянок, що містять земельні поліпшення. Визначення вартості реверсії. Вартість природних ресурсів нерухомого майна.

Тема 6. Оцінювання цілісних майнових комплексів

Загальна характеристика ЦМК та типові завдання оцінки. Основні нормативні положення та методи оцінки ЦМК. Оцінка активів та зобов'язань підприємства при оцінці ЦМК. Оцінка бізнесу.

Змістовий модуль 2. Методичні підходи оцінювання ефективності реального інвестування

Тема 7. Витратний підхід до оцінювання об'єктів реальних інвестицій

Методика оцінки ринкової вартості підприємства. Повна вартість відтворення об'єкта (копії), повна вартість заміщення об'єкта (функціонального аналога), залишкова вартість відтворення (заміщення) об'єкта. Метод вартості чистих активів. Визначення ринкової вартості нерухомого майна підприємства. Застосування витратного підходу для визначення ринкової вартості нерухомого майна підприємства. Оцінка ринкової вартості машин і устаткування. Витратний підхід в оцінці машин і устаткування. Оцінка нематеріальних активів. Оцінка дебіторської заборгованості. Оцінка кредиторської заборгованості. Оцінка виробничих запасів. Оцінка витрат майбутніх періодів. Метод ліквідаційної вартості.

Тема 8. Дохідний підхід до оцінювання об'єктів реальних інвестицій

Загальна характеристика доходного підходу до оцінювання ринкової вартості підприємства. Метод дисконтованих грошових потоків. Вибір моделі грошового потоку. Визначення тривалості прогнозного періоду. Аналіз і прогнозування витрат. Ретроспективний аналіз і прогноз валовий виручки від реалізації. Визначення ставки дисконту. Методом кумулятивної побудови. метод порівняння альтернативних інвестицій (порівняльного аналізу або ринкової екстракції), метод виділення, метод моніторингу (з наступною статистичною вибіркою). Розрахунок величини вартості в постпрогнозний період. Внесення підсумкових поправок.

Економічний зміст методу капіталізації доходу. Основні етапи застосування методу. Аналіз фінансової звітності. Вибір величини доходу, який буде капіталізована. Розрахунок ставки капіталізації. Метод підсумовування. Метод Ринга. Метод Інвуда. Метод Хоскольда. Метод повернення частини

капіталу. Метод пов'язаних інвестицій. Метод складових частин власності. Метод власного та позичкового капіталу. Метод Еллвуда.

Тема 9. Порівняльний підхід до оцінювання об'єктів реальних інвестицій

Методика оцінки. Метод компанії-аналога. Метод операцій. Метод галузевих коефіцієнтів. Основні принципи відбору підприємств-аналогів. Характеристика цінових мультиплікаторів. Інтервальні та моментні мультиплікатори. Формування підсумкової величини вартості.

Тема 10. Методика нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського та несільськогосподарського призначення

Нормативна грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення. Рентний дохід. Строк капіталізації рентного доходу. Нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення. Нормативна грошова оцінка орних земель. Грошова оцінка земель по Україні. Грошова оцінка земель сільськогосподарських підприємств. Грошова оцінка окремої земельної ділянки. Грошова оцінка агровиробничих груп. Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів.

Тема 11. Особливості експертного оцінювання експертної пропозиції

Суть експертного оцінювання експертної пропозиції. Чиста приведена вартість. Внутрішня норма доходності. Термін окупності. Аналіз доходів та витрат. Аналіз показників, що характеризують фінансово-економічний стан підприємства.

3. Форма підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом. Модульний контроль передбачає рейтингове оцінювання знань, умінь і навичок студентів за окремим змістовим модулем, здійснюється під час виконання контрольної роботи, яка проводиться у формі тестів.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліка за умови проходження студентом усіх етапів поточного і модульного контролю. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчо використовувати накопичені знання.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання

При викладанні курсу використовуються різноманітні методи навчання: – методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності; – методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності; – методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності. Переважно з метою активізації пізнавальної активності студентів використовується: Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод застосовується для передавання значного масиву інформації. Його використовують для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків. Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях. Пошукові (продуктивні) методи передбачають послідовне і цілеспрямоване включення студентів у вирішення завдань різної складності, в процесі якого вони активно засвоюють нові знання і уміння. До них відносимо метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний метод, дослідницький метод. Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, викладач перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи,

показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку. Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання. Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Під час навчального процесу використовується багатовимірний підхід і поєднання кількох методів.

5. Список джерел

Основна

1. Загальні засади оцінки майна і майнових прав [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 10.09.2003 р. № 1442 (національний стандарт № 1). – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

2. Оцінка майнових прав інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 03.10.2007 р. № 1185 (національний стандарт № 4). – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

3. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]

Т. В. Майорова. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

4. Оцінка цілісний майнових комплексів [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 29.11.2006 р. № 1655 (національний стандарт № 3). – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

5. Оцінка нерухомого майна [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 28.10.2004 р. № 1442 (національний стандарт № 2). – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

Додаткова

1. Кравчук О. М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. / О. М.Кравчук, В. П.Лещук. – К. : ЦУЛ, 2010. – 504 с.

2. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2000. – 540 с.

3. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посіб. / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2000.– 412 с.

4. Фінанси підприємств : підручник / За ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. – 2-ге вид. – К. : КНЕУ, 1999.– 368 с.

5. Фінансова діяльність підприємств : навч. посіб. / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, О. Ю. Смоленська, Л. В. Черненко. – К. : Професіонал, 2004. – 240 с.

6. Фінансова діяльність підприємства: Підручник / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2002. – 384 с.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

1. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua.
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua.
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – www.me.gov.ua.
4. Міністерство соціальної політики України – www.mlsp.kiev.ua.
5. Міністерство фінансів України – www.minfin.gov.ua.

6. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – <http://www.minregion.gov.ua>.
7. Державна служба статистики – www.ukrstat.gov.ua.
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua.
9. Державна фіскальна служба України – www.sfs.gov.ua.
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>.
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>.
13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua.
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>.
15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>.
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua>.
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.ucerps.com.ua>.
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucpps.kiev.ua>.
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>.
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids>.
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>.
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua.
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org.
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos.

ЗАРУБІЖНІ ТА МІЖНАРОДНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Аналитический центр «Онлайн Россия» – <http://www.ancentr.ru>.
2. Бюро экономического анализа (Россия) – <http://www.beafnd.org/russian>.
3. Экспертный институт (Россия) – <http://www.exin.ru>.
4. Институт мировой экономики и международных отношений – www.isn.rsuh.ru/imemo/index2.htm.

5. Світовий банк – <http://www.worldbank.org>.
6. Європейська комісія (EU) – <http://www.europa.eu.int>.
7. Українсько-європейський консультативний центр (UEPLAC); Ukrainian Economic Trends – <http://www.ueplac.kiev.ua>.
8. Світові Web-ресурси з економіки, Steve Gardner, Baylor University – hsb.baylor.edu/html/gardner/RESORS.HTM.
9. Centre for Social and Economic Research (CASE) – <http://www.case.com.pl/indexen.html>.
10. Український медіа-сервер (ЗМІ - преса, радіо, телебачення, органи законодавчої та виконавчої влади) – <http://www.vlada.kiev.ua/usm>.